Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Casus concientiae - Cod. Ettenheim-Münster 211

Bayer, Rochus

[S.l.], um 1660-1661

Quaestio 16ta

urn:nbn:de:bsz:31-118955

Visual Library

habeat, qui tamen non potest simpliciter debitum conjugale petere. — Alterum contrahens matrimonium, in saeculo non tenetur ad religionem vel ad votum castitatis, propter etiam adulterio petere debitum conjugale ab altero quando alter ignorat ejus adulterium, non autem tenetur se ipsum prodere, cito imo potest alterum conjugem urgere ejus vim inferre ad exhibendum debitum conjugale quamdiu certum non est de adulterio ab se commisso. —

Quaeritur an ob alias causas etiam aliquod valide faciendi divortium. — R: dari ut patet ex concilio Tridentino sess. 24 can. 8. Alii vero non solam fornicationem posuit poenam, ista divortii quae haec nitenter circa non sua est causa divortii ad certum et quoad in perpetuum. Aliae causae sunt certae et graviores propter quas ordinarie licitum est ad tempus fieri pro divortium. Extraordinarie autem etiam in perpetuum tales causae sunt: furor et saevitia mariti quamdiu durat haec saevitia, ob quam saevitiam potest uxor separari tempore, et oboedientiam facere, de magnum sit periculum vel quidem sit in mora, ubi est furor periculosus alteri utrique conjugi, item quando alter alterum occidere tentat, item quando unus alterum inducit ad peccatum nec vult corrigi, item quando uxor est venefica, item in casu haeresis, ceterum conjux innocens cogi non potest ad reddendum debitum conjugale alteri conjugi nocenti [illegible] ex communicatione ipsi denuntiata. Hoc est, quia lex non obligat fundata in falsa praesumptione, modo conjux innocens certus sit de crimine ab altero commisso, tunc praesumptio cedit veritati, ita Laimann, l. 5. tr. 10. par. 3. c. 7. numero undecimo.

Quaestio 16ta

De Bono et Debito fidei Conjugalis

Conjuges tenentur sibi mutuo debitum conjugale seu copulam carnalem reddere, teste Apostolo, 1 epist. sua ad Corinthios c. 7. Unde serio petenti copulam, et petitam saepe negare est peccatum grave seu mortale. Vide D. [illegible] modo debitum [illegible] nisi altera pars petat tantum ex [illegible] [illegible] aut rogatus facile desistat, uti fieri solet in aliis debitis, vide Laimann. Libro [illegible] Disputatione duodecima. —

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

Nec peccat mortaliter conjux concedendo qualtero conjugi petenti debitum conjugale
id raro negat vel saltem differt ad breve tempus vel quando frequentius petit
quam par est, secus est si cum moderata instantia petat vel quando experientia in-
continentiae vel gravis morbi in petente videbatur. [illegible] Laiman
l. 5. t. 10. n. 3. c. et sequentibus.

Porro circa obligationem reddendi copulam sequentia notanda
sunt. — primo Excusat conjugem a reddendo hoc debito grave
corporis periculum vel animi item periculosus morbus qui contrahetur
ubi est febris [illegible]. periculum leprae, item si statim post cibum petatur et
in copula sanitati valde perniciosa est atque hoc verum sunt etiamsi petenti sit
periculum pollutionis atque incontinentiae hic non obstantibus, et conjux saepe
laudabiliter negligere salutem corporis et sic reddere debitum petenti ob alte-
riorem finem charitatis sic etiam unus conjux laudabiliter assistit alteri conjugi
peste laboranti licet assistere non teneatur. — Attendendum etiam est an propter
copulam extraordinarium aliquod malum [illegible] expectandum sit nam ordinarii labores
puerperii ad partum subeundi non excusant uxorem a reddendo debito viro [illegible]
petendi uti recte advertunt passim. ob. Diana verbo uxor. 200. et Sanchez

Durante utendo copula in actu conjugali animum etiam convertere ut mentem non concedat et
maneat frigida et non seminet aliorum sequeretur quod mulier sterilis non posset copulam
seu actum conjugalem perficere uti advertit idem passim. ob. 3tio. Uxor
non excusatur a reddendo debito conjugi etiam si proles inde concepta careat
leprosa quia melius est proli sic esse quam omnino non esse quamvis non debeat [illegible] con-
trarium sentiunt. [illegible] licet negare debitum conjugale petenti ob pau-
pertatem ac proles inde multiplicetur quas alere non possunt [illegible]
debitor [illegible] debitorem excusat magna difficultas [illegible]
[illegible] modo tamen absit periculum incontinentiae in petente debitum negante
in hoc periculo solvendum est debitum quando [illegible] negantem [illegible]
quale est de contracta vide Sanch. [illegible]
reddi debitum conjugi necessario [illegible] reddendum non est [illegible] periculum [illegible] extra ter-
minum [illegible] ita Vasquez Thomo 2. lb. Cap. 150. Diana verbo uxor
[illegible] debitum petitum in tali casu necessario reddi debet [illegible]
in tali statu humano modo ita passim ob. — [illegible] eo tempore quo mulier
patitur fluxum sanguinis menstrui putant aliqui auctores [illegible] liberum eo reddere
vel non reddere conjugali debitum petenti nec opus est praemonitione talis circum-
stantiae [illegible] est quia periculum leprae quod in tali casu proli conceptae timetur vel nullum
vel rarissimum est quia tali tempore vix bene concipi solet ob fluxum sanguinis
accedentis. — Sexto debitum conjugale reddi non debet cum periculo sub-
orto [illegible] copula maritalis necessario sit habenda propter periculum incontinentiae
vel [illegible] tunc [illegible] licita est talis copula et abortus [illegible]
[illegible] rationem [illegible] ante animationem foetus in utero materno.

P. t.

Octava. Uxor gravida tenetur reddere conjugale debitum marito petenti quando nullum videtur esse periculum abortus nec aliquis [illegible] graviter damni ut docet Sanchez L. 9. D. 22. n. 6. Similiter reddi potest debitum ante purificationem vel post ablactationem nec non facile inde periculum immineat ubi advertit idem Sanchez L. 9. D. 22. n. 13. Magis vero potest haberi copula maritalis si non potest haberi ante post ablactationem, nullum etiam est [illegible] ni pro copula, ubi conjuges non [illegible] ante [illegible] tenetur [illegible] a tali copula abstinerent ut orationi melius vacent.

Nono. cognatio spiritualis ex Baptismo seu confirmatione contracta non impedit petitionem debiti conjugalis et contraria sententia nullo videtur probari ut docet [illegible] apud Sanchez L. 9. D. 26. n. 6. contra quosdam:

Decimo: qui post votum castitatis emissum contraxit matrimonium illicite et absque dispensatione potest reddere debitum conjugi petenti sed ipse petere non potest.

Undecimo uxor quae non potest vivere partu prolem potest si velit absolute loquendo reddere debitum [illegible]: vel etiam petere quia exigit [illegible] malum quam est incontinentiae [illegible] periculo. Versatur ipsa vel maritus [illegible] charitatis et benevolentiae matrimonialis [illegible] Sanchez L. 9. D. 20. n. 9. potest reddi debitum conjugale etiam illicite petenti si tamen illicitum sit ex parte petentis ut si petens habeat votum castitatis licitum est ei reddere conjugale debitum si petat, quemadmodum licitum est mihi pecuniam reddere creditori qua abutetur ad luxuriam. Imo si etiam minime petat ubi sit quando petens [illegible] alter conjux, in tali casu potest reddere debitum petenti si ultro velit reddere. vide Sanchez L. 9. D. 6. n. 12. Si vero illicite petatur ex parte vel circumstantiae [illegible] reddi debitum [illegible] petatur in templo in publico, cum periculo occidendi prolem [illegible] ita Philiutius tractatu decimo parte 1. n. [illegible] quoties petens conjugalem copulam peccat venialiter tantum, tenetur alter reddere nec peccat reddens, cito petens venialiter peccet ex sua parte vel ex parte [illegible] uti indebito modo petat ex parte sui ita docet idem Phil. L. C. n. 308. [illegible] tunc [illegible] non [illegible] et reddens habet [illegible] cum affectu reddendi petitionem [illegible] conjugi displiceat et concordiam maritalem disturbet ita Sanchez L. 9. D. 16. n. 8. Conjux qui matrimonium contraxit cum voto religionis [illegible] non tenetur conjugi petenti debitum reddere nisi primum bimestri elapso cogitet non intrare religionem. Denique

Denique si conjux conjugale debitum petere non possit licite, potest [illegible] offerre [illegible] ut matrimonium fiat onerosum [illegible] potius reddere debitum quam petere ut docet Philiutius L. supra C. n. 312. idem

Secundū ē quando uxor præ verecundia n̄ audet petere debitum, tunc debet maritus, si illa animadvertat periculum incontinentiæ, sed n̄ petit, gratis reddere, quamvis petat copula. vide Laymann. l. 5. T. 10. p. 4. n. 2. 3. 1. y bona fide matrimonium contraxit putans illud valide ase contractum, postea autem de validitate matrimonii dubitare incipit, tenetur debitum conjugale reddere, imo pt̄ deinde etiam petere post sufficientem diligentiam adhibitam ad inquirendam validitatem matrimonii, quamvis ipsum q̄ dubitat de re aliqua, ardet dūa pt̄ post examen debitē adhibitum n̄ tm̄ eam retinere, sed etiam uti tanquam re sua, ita docet Sanchez L. 2. D. 39. n. 4. Diana v. debitum conjugale.

Sinceo conjux ab initio statim contra matrimonium cum dubio an illud valide contrahat, tenetur alteri conjugi petenti debitum reddere, ipse tñ ultro non petere n̄ pt̄ ita Sanc: L. 2. D. 6. n. 5. Si uero uterque conjux mala fide contraxit matrimonium cum dubio scilicet an id sit validum neuter pt̄ vel reddere vel petere D: C: nisi habeant postea rationes probabiles validitatis. ita Sanchez L. 2. D. 42. n. 8. Coninck D. 34. n. 102. Diana verbo Debitum. 5. Debitum seu copula conjugale.

Quæstio ultima

De

Actu seu Copula Conjugali

Notandum ē Primo. — Copulam carnalem licitam esse conjugatis in statu matrimonii etiam si uterque optent conjunger ut proles ex copula n̄ sequatur modo in opere seu copula conjugali nil faciant ad eam impediendam. ita docent Doctores AA: licet etiam copula con: uti ad vitandam concupiscentiam, ad sedandam tentationem, ad vitandum fornicationis et incontinentiæ periculum, ad valetudinem servandam, nec ē peccatum in conjugibus ad voluptatem se se excitare ut possint reddere deb: Con: petenti; sed n̄ voluptat. quærit, propter ope vitutis cum sit actus justitiæ et castitatis potentis petenti conjugi D: reddere vide Pontium L. 1. c. 13. Diana verbo matrimonium q̄ putant n̄ ēē veniale peccatum. Uti copula maritali voluptatis gratia, vel matrimonium inire ob pulchritudinem fœminæ, ob ejus divitias et alii recte improbant talem facere ēē Veniale peccatum. ē grave et mortale peccatum si in opere seu copula maritali imaginari sibi aliam fœminam, ac si cum illa ageret eadem ratione ē uxoris respectu alterius viri sibi imaginati.